

บทบาทใหม่ของผู้นำ ASEAN

โดย Min Sen Concept 29 ธันวาคม 2563

บทบาทของการนำของผู้นำเวียดนามในการประชุม ASEAN Summit ในช่วงปีที่ผ่านมา ด้วยการผลงปัญหาเดิม ๆ ที่บทบาทของประชาคมอาเซียนค่อนข้างอ่อนลงตั้งแต่ปี 2015 ด้วยการให้ความสำคัญของอธิปไตยของชาติ และการไม่แทรกแซงกิจการภายใน ทำให้บทบาทการรวมตัวกันนั้นไม่แข็งแกร่งแบบสหภาพยุโรป ซึ่งถือเป็นจุดสูงสุดของการรวมตัวของรัฐชาติ แถมยังต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ COVID-19 ที่ทำให้การประชุมผู้นำต่าง ๆ ดำเนินการได้ยากลำบาก ซึ่งทางเวียดนามได้ดำเนินการจัดการได้อย่างยอดเยี่ยมทาง online และยังเป็นประเทศต้น ๆ ในการควบคุม COVID ได้อย่างดี ทั้งที่มีความหนาแน่นของประชากรไม่น้อยและติดกับประเทศจีน ที่เป็นแหล่งเริ่มต้นของการแพร่เชื้อ รวมถึงแนวคิดของเวียดนามที่ต้องการให้อาเซียนแข็งแกร่ง เพราะถ้าอาเซียนเข้มแข็งก็จะสามารถสู้จีนได้ ด้วยการพยายามเน้นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่เข้มข้นกว่านี้ เพื่อที่จะตอบโต้หรือตอบสนองได้รวดเร็ว (cohesive & responsive)

ห้าทศวรรษที่ผ่านมา GDP รวมของอาเซียนโตขึ้นถึง 33 เท่า มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก มีประชากรกว่า 650 ล้านคน ที่มีความหลากหลายด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม รวมถึงการปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์กับภาคีภายนอก ซึ่งประเทศไทยได้ประโยชน์อะไรจากการเป็นสมาชิก

- การลดการเผชิญหน้าระหว่างมหาอำนาจที่ผ่านมา จากการผงาดขึ้นมาของจีน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระเบียบโลกและอาศัยจุดนี้สร้างความร่วมมือที่เอื้อประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยไทยยังส่งเสริมความร่วมมือด้านบริหารจัดการชายแดน และการพยายามเชื่อมต่อ อินโด-แปซิฟิก ผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ แต่บางประเทศในภูมิภาค เช่น จีน หรือ รัสเซีย รู้สึกว่าตนเองถูกกีดกันออกจากของเขตของอินโด-แปซิฟิก โดยเฉพาะจีน และหลายประเทศกำลังจะถูกบังคับให้เลือกข้างในปีใหม่ที่จะมาถึงนี้

- การสร้างความมั่นคงและเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีพลวัต ด้วยการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ซึ่งเป็นเขตการค้าเสรีที่ใหญ่ที่สุดในโลก GDP รวมประมาณ 1/3 ของโลกได้ลงนามที่เวียดนามไปแล้วในปีนี้ และการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจใหม่ระหว่างสหภาพยุโรป กับอาเซียน ซึ่งกำลังจะเกิดขึ้นในปีนี้ รวมถึงแนวคิด อินโด-แปซิฟิก ซึ่งกลายเป็นเทรนด์ใหญ่ไปแล้ว โดยเป็นภาพรวมของสองมหาสมุทร ที่มีมิติของกระแสดความคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกัน เป็นเป็นภูมิรัฐศาสตร์ที่มหาอำนาจแข่งกัน ซึ่งมีทั้งโอกาสและความท้าทายทางความมั่นคงและเศรษฐกิจ

- การส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของไทย และส่งเสริมการค้า และการลงทุนในไทยและภูมิภาค โดยไทยได้ประกาศโครงการเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพของอาเซียนจำนวน 19 โครงการ ซึ่งจะส่งเสริมการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชน

แต่ประเทศไทยต้องรับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพราะไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศติดอันดับประเทศที่ทิ้งขยะพลาสติกลงทะเลมากที่สุด และปฏิญญากรุงเทพได้กำเนิดขึ้นเพื่อต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน และทำให้ไทยที่เคยอยู่ในอันดับ 6 ที่ทิ้งขยะพลาสติกลงทะเล กลายมาเป็นอันดับที่ 10

จากปัญหาเศรษฐกิจอเมริกาและยุโรปที่อ่อนแอลงมากจากวิกฤติ COVID หนี้สาธารณะของรัฐบาลสูงขึ้นมาจากนโยบาย ต่อท่อหายใจ ช่วยเหลือเศรษฐกิจ และคงหยุดไม่ได้ในปีหน้าที่จะถึงนี้ สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ของเศรษฐกิจพัฒนาแล้วจะกระโดดขึ้นไปสูงพอ ๆ กับช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้ว่าหนี้เหล่านี้ไม่ทำให้เกิดวิกฤติการเงิน แต่จำกัดความสามารถในการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล แต่ประเทศในเขตเอเชียแม้จะโดนพิษโควิดเช่นกัน แต่น่าจะลุกขึ้นยืนได้ก่อน รวมทั้งยุทธศาสตร์ของจีน ที่เน้น Dual Circulation ที่อาจพลิกบทบาทของจีนในเวทีเศรษฐกิจโลก เป็นการเน้นอุปสงค์ในประเทศมากขึ้น ไม่ใช่การส่งออกอย่างเดียวในการพัฒนาเศรษฐกิจ และยังการซื้อของจากทั่วโลกมากขึ้น ซึ่งเปลี่ยนเงินจากโรงงานผลิตของโลก เป็นตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ของโลกคล้ายกับอเมริกาในปัจจุบัน ซึ่งทำให้จีนมีอำนาจต่อรองมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้เงินหยวนในการค้าโลกและชำระเงินระหว่างประเทศมากขึ้น รวมถึงการย้ายการผลิตที่ใช้ทักษะไม่สูงนักมาอาเซียน โดยเวียดนามได้ประโยชน์มากที่สุดในเรื่องนี้

บทบาทของเศรษฐกิจดิจิทัลแห่งเอเชีย จากการที่เศรษฐกิจดิจิทัลใหม่ของโลก แต่ประเทศจีน คนใช้การชำระเงินผ่านมือถือ 765

ล้านคน การเป็นผู้นำด้านดิจิทัลเทรนด์ในหลายวงการ เช่น Fin tech, e-commerce, game, social live stream, Artificial Intelligence ฯ จนทำให้อเมริกากลายเป็นผู้ตาม และอาเซียนมีประชากรที่พร้อมจะติดตามดิจิทัล เทรนด์ของจีน

บทบาทใหม่ของประธานท่านใหม่ในปี 2021 คือ บรูไน ซึ่งจะสนับสนุนการเติบโตและความมั่งคั่งของภูมิภาค และความพยายามในการสร้างชุมชนด้วยการสร้างการเชื่อมต่อระหว่างกัน เพื่อลดปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ หรือการเงิน สภาวะการขาดแคลนพลังงาน การอนุรักษ์ธรรมชาติ และโลกร้อน โดยเฉพาะวิกฤติโรคระบาดจาก COVID-19 ที่เป็นความท้าทายที่รุนแรงต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของโลก โดยอาเซียนจะต้องแสดงศักยภาพของเราในการที่จะมีความเข้มแข็ง ความเป็นหนึ่งเดียว และเป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ภายใต้ We Care, We Prepare, We Prosper นั่นคือ

- We Care คือ การที่เราเป็นห่วงใยประชาชน และความเป็นอยู่ที่ดีของพวกเขา
- We Prepare เป็นการเตรียมเพื่อโอกาสในอนาคต และความท้าทายต่าง ๆ ที่จะต้องเผชิญ
- We Prosper เป็นการสร้างความสมบูรณ์ มั่งคั่งให้ร่วมกันของภูมิภาค

ความท้าทายที่อาเซียน น่าจะพิจารณา คือ การเกี่ยวดองกับเกาหลีเหนือมากขึ้น ด้วยเกาหลีเหนือต้องการออกสู่ประชาคมโลก และอาเซียนดูจะเป็นเวทีที่เหมาะสม ด้วยหลายประเทศยัง

เป็นมิตร แต่จะอย่างไรถ้าเกาหลีเหนือมาเป็นสมาชิก จะ
กระทบอะไรอีกบ้าง ซึ่งต้องศึกษาถึงผลกระทบ

ติดตามเรื่องราวอื่นเพิ่มเติมได้

จาก www.minsenconcept.com